

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Získané artefakty mají zcela jistě vztah k magdalénské lokalitě prozkoumané na výrazném hlinitém valu před vstupem do Ochozské jeskyně (Klíma 1970, Valoch 1953).

Petr Kos, ÚAPP Brno

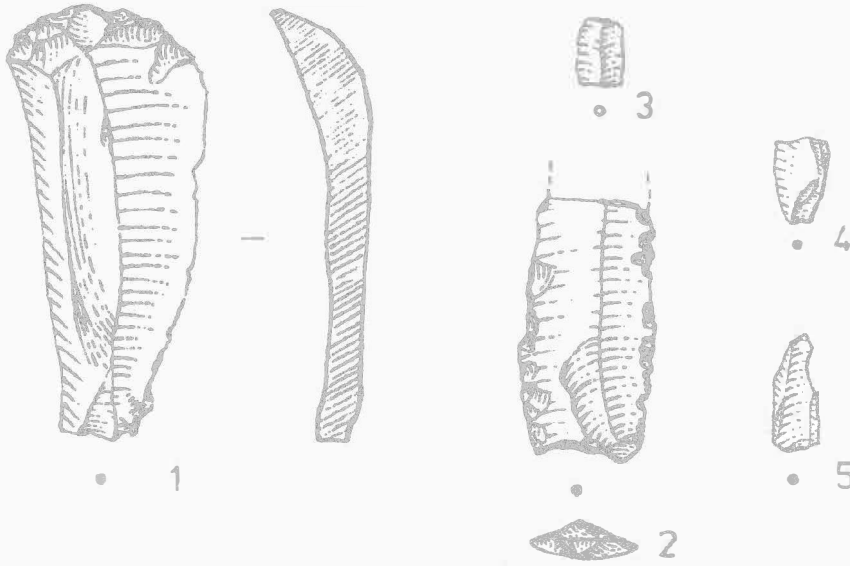
Literatura:

Klíma, B. 1970: Eine jungpaläolitische Behausung im Mährischen karst. Anthropologie N.S. 8, 31-34.

Valoch, K. 1953: Paleolitické sídliště u Ochozské jeskyně v Moravském krasu, ČMM Sc. soc. 38, 11-26.

Summary:

Several artifacts were found in the front of Ochozská cave, within the area excavated by K.Valoch (1953) and B.Klíma (1970).

Obr. 1 - Ochoz (okr. Brno-venkov), j. Ochozská. Štípaná industrie z povrchových sběrů (1:1 - škrabadlo, 1:2 - čepel s příčnou retuší, 1:3-5 - úštěpy a zlomek čepelky).

OCHOZ (okr. Brno-venkov)

Netopyří jeskyně. Magdalénien? Ojedinělý nález. Povrchový sběr.

V hlinitém valu před vstupem do jeskyně byla nalezena odlomená terminální část čepelky (silicit severské provenience). Zdá se, že i prostor vstupu do této jeskyně byl mladém paleolitu dočasně navštěvován. Archeologický výzkum zde prováděný v 50. letech tuto skutečnost ovšem nepotvrdil.

V archivních materiálech Speleoklubu se uvádí, že v r. 1953 se v j. Netopyří hloubila ve vchodu hluboká sonda, ze které byl vykopaný materiál vhazován do jeskyně. Dále jsou zde zmínky o archeologické sondě, která dosáhla hloubky přes 4 m, aniž by zastihla pleistocenní vrstvy.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura:

Archiv Speleoklubu Brno ČSS ZO 6-12. Zprávy o exkursi do jižní části Moravského krasu dne 4.-31. října a 15. listopadu 1953.

Summary:

An isolated artifact (terminal blade fragment) was found within the sediments removed (probably during unknown archaeological excavation, Speleoklub archive) from the entrance of the Netopýří cave.

OPAVA (okr. Opava)

Kylešovický kopec. Mladý paleolit. Dokumentace artefaktů.

Ve sbírkách Slezského muzea v Opavě je uložen technologicky i typologicky svérázný soubor kamenných artefaktů, pocházející z pískoven, cihelen, příležitostných výkopů a sběrů v širším prostoru Kylešovického kopce: zejména z Lundwallovy cihelny, dále společenské pískovny proti výtopně u nádraží, z ulice Stratilovy a B. Němcové (Bayer - Stumpf 1929; Jisl 1971). K historii výzkumu a bližším náleзовým okolnostem odkazujeme na obě citované práce; pokud totiž dodatečné revize nepřinášejí kvalitativně nové kontextuální údaje, mohou zanést do literatury určité omyly (např. artefakt na obr. 5:8 lokalizují Bayer a Stumpf do pískovny proti výtopně a L. Jisl na ulici dr. Stratila). Přitom podstatná část materiálu pochází ze sběrů. Sbírky jsou nadto zatíženy četnými pazourkovými pseudoartefakty. Do Slezského muzea je předávali přímo dělníci, dále ing. Stumpf, insp. Lindner, F. Schmelzer, E. Reiser, L. Jisl a další. Cílem tohoto příspěvku je kresebná dokumentace vybraných artefaktů a pokus o jejich zařazení do aktuálního vývojového rámce slezského paleolitu.

Prostor Kylešovického kopce je tvořen šterkopísky, písky a nestejně mocným pokryvem spraše, která náleží poslednímu a lokálně i předposlednímu glaciálnímu cyklu (J. Macoun, osobní sdělení). Část artefaktů byla uložena spolu s paleontologickým materiálem ve spraši (nápadné jsou tu nálezy mamutích klů), další na rozhraní spraše a písku, na povrchu písku a šterkopísku a v povrchových polohách písčitých sedimentů (Bayer - Stumpf 1929, Abb. 4, Taf. VI-VIII). Existují i náznaky vícevrstevného uložení nálezů (Lundwallova cihelna), zřejmě zbytky ohnišť a pozoruhodná jamka vyplněná uhlíky a přepálenými či rozbitými oblázky (ul. B. Němcové). Mezi dochovanými uhlíky identifikoval E. Opravil překvapivě dub, takže nelze vyloučit ani kontaminaci s holocenním materiálem. Vypálená hrudka s uhlíkem ze sbírek Slezského muzea byla v roce 1991 předána k datování do laboratoře v Groningen, avšak datum se získat nepodařilo.

Lundwallova cihelna a okolí. Mezi retušovanými nástroji (obr. 1) převažují škrabadla a rydla, obojí zčásti aurignacoidního rázu (krátká, bohatě retušovaná škrabadla a polyedrické tvary rydel). Úštěpy a čepele (obr. 2) jsou rozměrově variabilní, počínaje velkými úštěpy („levalloiského“ rázu, zřejmě z přípravných fází rozměrných jader) přes standardní čepele až po mikročepele (jedna z nich s mírně otupující boční retuší). Tomu odpovídají i tvary jader (obr. 3, 4:1-3): hranolová, pyramidální, charakteristické klínovité jádro na mikročepele a několik reziduí jader.

Pískovny v ul. dr. Stratila a B. Němcové. Menší soubor obdobného rázu (obr. 5:1-7, foto viz Bayer - Stumpf, Taf. VI), s typickými škrabadly a jejich kombinacemi.

Pískovna proti výtopně u nádraží (obr. 5:8-12). Soubor charakterizovaný čepelemi (obr. 5:11 s řapovitě upravenou bází) a rydly (obr. 5:12 opět s polyedricky upravenou příčnou pracovní částí). Unikátní je nález osmi kusů železného meteoritu, pocházejících z jediného tělesa (Bayer - Stumpf 1929, Taf. XIV-XVI).